

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان و نام پدیدآور	روش‌های عملی تحلیل پیوستگی با استفاده از زمین آمار / مؤلفان: کمال خسروی اقدم ... [و دیگران].
مشخصات نشر	مشهد: مهر جالینوس، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۹۴ صحفه، مصور (رنگی)، جدول، نمودار (رنگی).
شابک	978-600-8144-53-3
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	مؤلفان: کمال خسروی اقدم، فرخ اسدزاده، ناصر میران، عباس شعبانی روفچائی.
موضوع	خاک - زمین آمار
موضوع	Soil -- Geostatistical
موضوع	پیوستگی - مسائل، تمرین‌ها و غیره (عالی)
موضوع	Spatial--Problems, exersies, etc. (Higher)
شناسه افزوده	خسروی اقدم، کمال
رده بندی کنگره	QE43
رده بندی دیوبی	۵۵۱/.۷۲
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۵۱۸۰۴
وضعیت رکورد	فیبا

تلفن: ۰۵۱۳۸۴۳۰۸۷۷

همراه: ۰۹۱۵۵۰۶۰۷۴۳

انتشارات
مهر جالینوس

نام کتاب: روش‌های عملی تحلیل پیوستگی با استفاده از زمین آمار
تألیف: کمال خسروی اقدم، فرخ اسدزاده، ناصر میران، عباس شعبانی روفچائی.

طرح جلد: کمال خسروی اقدم

انتشارات: مشهد / مهر جالینوس

نوبت چاپ: دوم، شهریور ماه ۱۴۰۰

شمارگان چاپ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: اندیشه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: 978-600-8144-53-3

حقوق این اثر برای مؤلفین محفوظ است

روش‌های عملی تحلیل پیوستگی با استفاده از زمین آمار

مؤلفان

کمال خسروی اقدم (دانشجوی دکتری گروه علوم خاک دانشگاه گیلان)
دکتر فرخ اسدزاده (دانشیار گروه علوم خاک دانشگاه ارومیه)
دکتر ناصر میران (دانشآموخته دکتری گروه علوم خاک دانشگاه ارومیه)
عباس شعبانی روفچائی (دانشجوی دکتری گروه علوم خاک دانشگاه گیلان)

فهرست مطالب

فصل اول: آمار کلاسیک

۱-۱- جامعه آماری	۳
۱-۲- داده‌های یک جامعه آماری	۳
۱-۲-۱- شاخص‌های مرکزی	۴
۱-۲-۱-۱- میانگین	۴
۱-۲-۱-۲- میانه	۶
۱-۲-۱-۳- مد یا نما	۷
۱-۲-۲- شاخص‌های پراکندگی	۷
۱-۲-۲-۱- دامنه تغییرات	۷
۱-۲-۲-۲- دامنه چارگی (انحراف از چارک‌ها)	۸
۱-۲-۲-۳- انحراف متوسط یا انحراف از میانگین	۹
۱-۲-۲-۴- واریانس یا گشتاور مرتبه دوم	۱۰
۱-۲-۲-۵- انحراف استاندارد (انحراف معیار)	۱۱
۱-۲-۲-۶- ضریب تغییرات	۱۱
۱-۲-۲-۷- چولگی یا عدم تقارن (گشتاور مرتبه سوم)	۱۲
۱-۲-۲-۸- کشیدگی یا بر جستگی (گشتاور مرتبه چهارم)	۱۲
۱-۳-۲- گشتاورها	۱۳
۱-۳- مدل‌های توزیع احتمال	۱۶
۱-۳-۱- توزیع طبیعی یا نرمال	۱۶
۱-۳-۲- ویژگی‌های توزیع نرمال	۱۸
۱-۴- همبستگی و کوواریانس	۱۹
۱-۵- تبدیلات نرمال‌سازی	۲۱
۱-۵-۱- تبدیل لگاریتمی	۲۱

۱-۵-۲- تبدیل باکس-کاکس	۲۲
۱-۵-۳- تبدیل ریشه دوم یا جذر	۲۳
۱-۵-۴- تبدیل زاویه‌ای	۲۴
۱-۵-۵- تبدیل لوجستیک	۲۴
۶-۱- اثرات تبدیلات نرمال‌سازی روی داده‌ها	۲۴
۷-۱- آزمون‌های آماری پرکاربرد در مباحث زمین آمار	۲۵

فصل دوم: روش‌های نمونه‌برداری

۱-۲-۱- اهمیت نمونه‌برداری در تحلیل‌های مکانی	۲۹
۱-۲-۲- راهبرد کلی روش‌های نمونه‌برداری	۲۹
۱-۲-۳- انواع روش‌های نمونه‌برداری	۳۰
۱-۲-۳-۱- روش نمونه‌برداری ساده	۳۰
۱-۲-۳-۲- روش نمونه‌برداری منظم یا سیستماتیک	۳۰
۱-۲-۳-۳-۱- روش نمونه‌برداری نامنظم	۳۱
۱-۲-۳-۳-۲- انواع دیگر روش‌های نمونه‌برداری نامنظم:	۳۲
۱-۲-۴- صحت روش‌های نمونه‌برداری	۳۳
۱-۲-۵- برآورد میانگین و مقدار کل جامعه	۳۴
۱-۲-۶- حدود اطمینان	۳۵
۱-۲-۷- قضیه حد مرکزی	۳۶

فصل سوم: آمار مکانی یا زمین آمار

۳-۱- داده‌های مکانی	۴۱
۳-۲- توصیف و نمایش داده‌ها مکانی	۴۱
۳-۳- نقشه‌ها	۴۲

۱-۱-۲-۳- نقشه‌های نقطه‌ای	۴۲
۲-۱-۲-۳- نقشه‌های ناحیه‌ای (پلیگونی)	۴۲
۳-۱-۲-۳- نقشه‌های پیوسته	۴۳
۲-۲-۳- نمودارهای گسسته	۴۳
۳-۳- توزیع همبستگی و توابع کوواریانس	۴۵
۴-۳- متغیر تصادفی	۴۷
۵-۳- تابع تصادفی	۴۷
۶-۳- میدان تصادفی	۴۷
۷-۳- متغیر ناحیه‌ای	۴۷
۸-۳- فرضیات ایستایی	۴۸
۹-۱-۱-۷-۳- ایستایی مؤکد	۴۹
۱۰-۲-۱-۷-۳- ایستایی مرتبه دوم	۴۹
۱۱-۳-۱-۷-۳- فرضیه ذاتی	۵۰
۱۲-۳-۷-۲- واریوگرافی یا توصیف فرآیندهای فضایی	۵۱
۱۳-۳-۷-۲-۱- واریوگرام یا نیم‌تغییرنما	۵۱
۱۴-۲-۲-۷-۳- اصول رسم واریوگرامها	۵۲
۱۵-۳-۷-۳- بخش‌های اصلی نیم‌تغییرنما	۵۳
۱۶-۱-۳-۷-۳- اثر قطعه‌ای	۵۳
۱۷-۲-۳-۷-۳- آستانه	۵۴
۱۸-۳-۳-۷-۳- شعاع تأثیر	۵۴
۱۹-۳-۷-۴- رفتار واریوگرام در نزدیکی مبدأ	۵۵
۲۰-۵-۷-۳- رفتار واریوگرام در بخش میانی	۵۵
۲۱-۶-۷-۳- فاصله بین زوج نقاط در واریوگرام	۵۵
۲۲-۳-۷-۷- تعداد نقاط نمونه‌برداری	۵۶
۲۳-۸-۷-۳- مدل‌های تئوری واریوگرام‌ها	۵۸

۳-۷-۹	- مدل سازی نیم تغییرنما	۵۸
۱-۹-۷-۳	- گروههای دارای آستانه	۵۹
۱-۱-۹-۷-۳	- مدل اثر قطعه‌ای نام	۵۹
۳-۷-۹-۱-۲	- مدل کروی	۶۰
۳-۷-۹-۱-۳	- مدل نمایی	۶۰
۳-۷-۹-۱-۴	- مدل گویی	۶۱
۲-۹-۷-۳	- گروههای فاقد آستانه	۶۲
۱-۲-۹-۷-۳	- مدل خطی	۶۲
۲-۲-۹-۷-۳	- مدل دوسین	۶۳
۳-۷-۹-۲-۳	- مدل سهمی گونه	۶۴
۱۰-۷-۳	- وابستگی مکانی واریوگرام	۶۴
۱۱-۷-۳	- همسانگردی و ناهمسانگردی نیم تغییرنما	۶۵
۱-۱۱-۷-۳	- همسانگردی	۶۵
۲-۱۱-۷-۳	- ناهمسانگردی	۶۵
۱-۲-۱۱-۷-۳	- ناهمسانگردی هندسی	۶۶
۲-۲-۱۱-۷-۳	- ناهمسانگردی منطقه‌ای	۶۷
۱۲-۷-۳	- روند و اثر روند بر دامنه واریوگرام	۶۷
۳-۷-۱۲-۱	- روش حذف روند از داده‌ها	۶۸
۳-۷-۱۲-۲	- انتخاب یا حذف روش‌های درونیابی با توجه به تحلیل واریوگرام	۶۸

فصل چهارم: درونیابی و روش‌های آن

۱	- انواع روش‌های میانیابی	۷۴
۱-۱-۴	- روش‌های میانیابی جبری	۷۴
۱-۱-۴	- روش معکوس فاصله (IDW)	۷۴

۴-۱-۱-۲-۲- روش توابع پایه شعاعی (RBF).....	۷۵
۴-۱-۱-۳- میانیابی با استفاده از روش‌های زمینآماری	۷۷
۴-۱-۱-۳-۱- کریجینگ.....	۷۷
۴-۱-۲- ارزیابی روش‌های درونیابی.....	۸۳
۴-۱-۲-۱- معیار دقت.....	۸۴
۴-۱-۲-۲- معیارهای صحت.....	۸۴

فصل پنجم: طراحی شبکه‌های نمونهبرداری

۱-۵-۱- انتخاب منطقه مورد مطالعه	۸۹
۱-۵-۲- ابزار طراحی شبکه‌های نمونهبرداری	۸۹
۱-۵-۳- مشخصات دیتاهای ورودی به نرم افزار جی‌ای‌اس	۸۹
۱-۵-۴- سیستم مختصات	۹۰
۱-۵-۵- سیستم‌های تصویر	۹۰
۱-۵-۶- بیضوی مرجع	۹۰
۱-۵-۷- معرفی زون‌های کره زمین	۹۰
۱-۵-۸- نصب ابزار طراحی شبکه نمونهبرداری	۹۲
۱-۵-۹- منطقه مورد مطالعه	۹۳
۱-۵-۱۰- شبکه‌بندی منطقه مورد مطالعه	۹۴
۱-۵-۱۱- نقاط نمونهبرداری منظم	۹۵
۱-۵-۱۲- نمونهبرداری از گوشه‌های شبکه منظم	۹۵
۱-۵-۱۳- تعریف مختصات X و Y برای نقاط نمونهبرداری	۹۷
۱-۵-۱۴- نمونهبرداری از وسط شبکه منظم	۹۸
۱-۵-۱۵- طراحی شبکه نمونهبرداری نامنظم	۱۰۰
۱-۵-۱۶- نمونهبرداری با استفاده از روش‌های خاص	۱۰۱

۱-۱.....	نمونهبرداری روی یک خط راست.....
۲-۱.....	نمونهبرداری از مناطق از پیش تعیین شده.....

فصل ششم: تجزیه و تحلیل‌های مقدماتی داده‌ها

۱-۱.....	ورود داده‌ها به نرم‌افزار SPSS .....
۲-۱.....	ورود داده‌ها به نرم‌افزار SPSS .....
۳-۱.....	به دست آوری آماره‌های توصیفی داده‌ها .....
۴-۱.....	بررسی نرمال بودن داده‌ها .....
۵-۱.....	نکات مهم در هنگام انجام تبدیلات نرمال‌سازی .....

فصل هفتم: تجزیه و تحلیل‌های نیم‌تغییرنما

۱-۱.....	ورود داده‌ها به نرم‌افزار GS+ .....
۲-۱.....	تغییر عنوان و مشخصات هر ستون .....
۳-۱.....	تبدیلات نرمال‌سازی و موقعیت نقاط نمونهبرداری .....
۴-۱.....	رسم نیم‌تغییرنما .....
۵-۱.....	نمایش ویژگی‌های مدل نیم‌تغییرنما و نیم‌تغییرنما تجربی و جهت‌دار (یا متقابل) .....
۶-۱.....	حذف داده‌های پرت مکانی .....
۷-۱.....	انتخاب بهترین مدل برآش یافته شده بر نیم‌تغییرنما .....
۸-۱.....	درون یابی و ترسیم نقشه‌های کریجینگ و معکوس فاصله .....
۹-۱.....	ارزیابی متقابل روش‌های درون یابی .....

فصل هشتم: آشنایی با انواع مختلف روش‌های درون یابی

۱-۱.....	فعال سازی ابزار GOSTATISTICAL ANALYST .....
۲-۱.....	روش ورود داده‌ها .....

۳-۸- تجزیه و تحلیل‌های آماری	۱۳۹
۴-۸- تحلیل روند	۱۴۰
۵-۸- نقشه تیسن یا ورونوی	۱۴۲
۶-۸- تحلیل پیوستگی مکانی (نقشه‌های درونیابی)	۱۴۴
۱-۶-۸- انواع روش‌های درونیابی	۱۴۴
۱-۱-۸- درونیابی با روش معکوس فاصله	۱۴۴
۲-۸- روش‌های پلی نومیال جهانی و محلی	۱۴۷
۱-۶-۲-۸- شروط استفاده از روش‌های پلی نومیال جهانی و محلی	۱۴۷
۳-۸- روش توابع شعاعی	۱۴۹
۴-۸- درون‌یابی با استفاده کریجینگ	۱۵۰
۵-۸- هم اندازه کردن نقشه درون‌یابی با منطقه مورد مطالعه	۱۵۶
۶-۸- طبقه‌بندی نقشه درون‌یابی به تعداد کلاس‌های دلخواه	۱۵۸

فصل نهم: خروجی گرفتن از نقشه‌های درون‌یابی

۱-۹- برش دادن نقشه به اندازه منطقه مورد مطالعه	۱۶۱
۹-۲- ایجاد DATA FRAME	۱۶۳
۹-۳- تنظیمات خروجی نقشه‌های درون‌یابی	۱۶۴
۹-۳-۱- اضافه کردن سرتیر و متن به نقشه	۱۶۴
۹-۳-۲- اضافه کردن راهنمای نقشه	۱۶۵
۹-۳-۳- علامت شمال	۱۶۷
۹-۳-۴- مقیاس عددی و خطی	۱۶۷
۹-۳-۵- ایجاد شبکه مختصاتی	۱۶۸
۹-۳-۶- تبدیل نقشه به تیف یا SHAPE FILE	۱۶۹
۹-۳-۷- چاپ نقشه	۱۷۰

۹-۳-۸- ذخیره کردن پرروزه ۱۷۱

منابع و مأخذ